

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/955/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412222103
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4412222103.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Bratislava, Pribinova 25 (zn: ZE-4731-3913), zastúpený Fridrich Paľko s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Bratislava, Župné nám. 13 (zn: 39515/2014/34), o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 9. júla 2014, č. k. 8C/713/2012-55 a proti uzneseniu zo dňa 8. septembra 2014, č. k. 8C/713/2012-72, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

II. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Komárno (súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“) rozsudkom zo dňa 9. júla 2014, č. k. 8C/713/2012-55 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobca sa žalobou zo dňa 27.09.2012 domáhal od žalovaného zaplatenia majetkovej škody 175 Eur ako náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o ňom a nemajetkovej ujmy v sume 940,44 Eur, t.j. za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymozenie pohľadávky, pretože Okresný súd Nové Zámky o žiadosti vo veci vedenej exekútorom pod exekučným číslom EX 1796/2006 nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase, ale po dlhšej dobe a súd bol bezdôvodne nečinný viac ako 522 dní. Išlo o konanie proti povinnému: A.. Exekučným titulom mal byť rozsudok č. SR 0752/06 zo dňa 24.03.2006 Stáleho rozhodcovského súdu, podkladom mala byť zmluva o úvere zo dňa 05.09.2005. Dodal, že dňa 25.05.2012 požiadal o prerokovanie nároku u žalovanej.

Žalovaná v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 24.06.2014 žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na nejasný titul nároku na náhradu škody, majúca za to, že žaloba je podaná predčasne, keďže v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. od doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody neuplynulo 6 mesiacov. Žalobca jej napriek výzve na doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie náhrady škody neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí a tým zmaril možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody a z uvedeného dôvodu ho

žalobca nepovažuje za predbežne prerokovaný. Žalovaná v súvislosti s posúdením, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02, v ktorom Ústavný súd SR konštatuje, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamená automaticky prieťahy v konaní. Taktiež namietala, že žalobca nepreukázal podanie sťažnosti na prieťahy v konaní a ani rozhodnutie, v ktorom by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktorých existenciu môže konštatovať len Ústavný súd SR, a preto nie je preukázaný ani nesprávny úradný postup. Ďalej namietala aj vyčíslenie materiálnej škody s odôvodnením, že požadovať paušálnu sumu je nesprávne a účelové. V konaní je potrebné preukázať skutočnú škodu listinnými dôkazmi, ktoré však žalobca nepreukázal. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, poskytovanie finančného zadošťačenia nie je automatické, ale podlieha podrobnému skúmaniu, keďže prieťahy v konaní môže posudzovať len Ústavný súd.

Vykonaným dokazovaním, a to najmä oboznámením sa so spisom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 14Er/887/2006 prvostupňový súd zistil, že súdna exekútorka JUDr. Soňa Stodolová doručila dňa 15.08.2006 Okresnému súdu Nové Zámky žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. vo veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, proti povinnému: A. D., o vymoženie 9240,- Sk s prísl. Okresný súd Nové Zámky dňa 27.11.2006 vydal poverenie pre súdneho exekútora.

Dňa 10.09.2009 podal oprávnený (žalobca) návrh na zmenu súdneho exekútora a žiadal poveriť JUDr. Rudolfa Krutého. Súd exekúciu zastavil dňa 07.02.2011 uznesením č. 14Er/887/2006-25, KS v Nitre toto uznesenie zrušil a vrátil súdu prvého stupňa. Súd exekúciu opätovne zastavil dňa 07.03.2012 uznesením č. 14Er/887/2006-46 a KS v Nitre toto uznesenie potvrdil dňa 31.01.2013.

Zistený skutkový stav prvostupňový súd právne posúdil podľa § 1 ods. 1, § 2, § 3 ods. 1 písm. d/, § 6, § 9 ods. 1, 2, § 17 a § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení účinnom v čase začatia konania. Uviedol, že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd SR konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda. Vzhľadom na ust. §-u 25 zákona č. 514/2003 Z. z. pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom musia byť splnené zákonné predpoklady vzniku takejto zodpovednosti podľa §-u 420 ods. 1 OZ. Predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti štátu teda je 1/ existencia nesprávneho úradného postupu, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, pričom všetky tieto predpoklady musia byť splnené súčasne.

Pojem nesprávneho úradného postupu zákon vymedzuje len uvedením príkladov, čo sa má považovať za nesprávny úradný postup, avšak úradný postup spravidla nie je možné právnym predpisom upraviť do najmenších podrobností tak, aby zahŕňal všetko, čo je potrebné pri výkone verejnej moci. Všeobecne možno nesprávnosť úradného postupu charakterizovať ako porušenie postupu stanoveného právnymi normami. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ide o tie prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou tých orgánov (ktoré zákon uvádza) než rozhodovacou činnosťou. Nesprávny úradný postup nesmie mať svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí (rozsudok NS SR, sp. zn. 4Cdo 24/2004). Škodu vo všeobecnosti treba chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Nemajetková ujma je ujma, ktorá sa v majetkovej sfére poškodeného síce neprejavuje, ale sa prejavuje v rôznych skutočnostiach pre poškodeného negatívnych.

Pojem príčinnej súvislosti občiansky zákonník nijako nevymedzuje, a preto ju treba chápať ako súhrn príčin, ktoré viedli k určitému výsledku (k vzniku škody). O vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, t.j. ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nesprávnemu

úradnému postupu, nevznikla by ani škoda. Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný a nemôže byť len sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody, existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Preto súd ustálil, že prípadný nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku žalobkyne, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené iba týmto postupom, ktorý by bol z hľadiska zmenšenia majetku žalobkyne rozhodujúcim, teda ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, jej majetok by sa nezmenšil.

Súd prvého stupňa konštatoval, že nárok na náhradu škody, ktorý si žalobkyňa uplatňovala treba posudzovať podľa § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení platnom od 01.01.2013. Žaloba bola podaná 27.09.2012, napriek tomu súd je toho názoru, že súčasné znenie ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. treba brať do úvahy ako výklad pôvodného ustanovenia pri skúmaní nárokov podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., platného v čase podania návrhu na zmenu exekútora a začatia tohto konania. Takáto zmena znenia tohto zákonného ustanovenia bola zrejme vykonaná zákonodarcom práve preto, aby sa pri posudzovaní takéhoto nároku zjednotil jeho výklad a aplikácia. Takýto záver podporuje aj to, že či bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je kompetentný skúmať Ústavný súd, ktorý to skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu (napr. I.ÚS 41/02). Súdne konania nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov. Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov, znamenalo by to, že všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, čo by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu súdnictva. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatoval, že k nesprávnemu úradnému postupu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. nedošlo v predmetnej exekučnej veci. V dôsledku neexistujúceho nesprávneho úradného postupu a v príčinnej súvislosti s ním žalobcovi žiadna škoda nemohla vzniknúť, preto nie sú dané zákonné predpoklady, a preto súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. Prvostupňový súd považoval za potrebné poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu (sp. zn. I.ÚS 16/02) kde sa konštatuje, že „pri posúdení či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (sp. zn. II.ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle citovaného ust. Ústavy. Z uvedeného vyplýva, že samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty neznamena automaticky prieťahy v konaní. Dodal, že nie je možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. V posledných rokoch všetky zložky štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľa podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu. Je zřejmé, že žalobca a jeho praktiky sú vnímané verejnosťou negatívne, boli predmetom záujmu Európskej komisie, súdy konštatovali porušenie práv spotrebiteľa a v konečnom dôsledku práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci.

Žalobkyňa nepreukázala, že by činnosťou súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy a tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmov. Stav, v ktorom sa žalobkyňa ocitla si zavinila sama, a to spôsobom vykonávania podnikateľskej činnosti, pasivitou pri obhajovaní svojich práv a najmä už je zřejmé, že si uplatňuje ničím neodôvodnené a nepreukázané čiastky v podobe majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Absenciou rozhodnutia oprávneného orgánu o existencii prieťahov nebola splnená základná podmienka pre rozhodnutie o náhrade škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, a preto sa súd v konaní existenciou ďalších predpokladov zodpovednosti za škodu (t. j. protiprávne konanie, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody a následne aj samotnou výškou škody) ďalej nezaoberal. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel súd

k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech nepriznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie práva proti žalobcovi, ktorý vo veci úspech nemal, pretože jej žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že: a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP - účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP), b/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP - súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (ust. § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. h/ OSP), c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (ust. § 205 ods. 2 písm. c/ OSP), d/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f/ OSP). Žalobca zásadne namietal, že súd rozhodol v merite na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 vyššie citovaného zákona v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd prvého stupňa vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý bol z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

Súdu taktiež neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše súd svojimi úvahami plne neguje stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovaním uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď., a tiež uviedol, že „Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahŕňajúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote.“ Pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Žalobca vôbec nechápe, aký môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súdy vyhodnocovali aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Namietal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Týmto znaleckým posudkom bolo preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Ak prvostupňový súd vo svojom odôvodnení rozsudku konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda, pričom ďalej uvádza, že bližšie nešpecifikoval jednotlivé náklady vynaložené na správu a vedenie pohľadávky počas obdobia omeškania exekučného súdu, nakoľko určenie výšky majetkovej škody v žalobe nie je dôkazom o jej vzniku, potom súd nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, ktoré náklady boli žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Súčasťou znaleckého posudku sú prílohy, ktoré v príčinnej

súvislosti s omeškaním exekučného súdu predstavujú podrobný prehľad o vynaložených mzdových nákladoch, nákladoch na tlač, nákladoch na úpravu informačného systému, nákladov na poštovné a nákladov na telekomunikačné služby. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. Žalobca namietal, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014, v ktorom súd na 3. strane rozsudku uvádza, cit.: „Tým, že okresný súd nerozhodol osobitne o žiadosti navrhovateľa na prerušenie konania, odňal mu možnosť konať pred súdom, zbavil ho možnosti podať proti svojmu rozhodnutiu opravný prostriedok, pokiaľ sa navrhovateľ s postupom okresného súdu nestotožní. Z postupu okresného súdu je možné vyvodiť, že návrh navrhovateľa na prerušenie konania neakceptoval, keď v konaní ďalej pokračoval a o veci rozhodol, však ním zvolený postup, ktorým návrh navrhovateľa na prerušenie konania odignoroval, je v rozpore s ust. § 167 ods. 1, 2, § 168 ods. 1, 2 a § 169 ods. 1 O.s.p., v ktorých o návrhu na prerušenie konania sa rozhoduje uznesením...“). S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

II.

Okresný súd Komárno potom uznesením zo dňa 8. septembra 2014, č. k. 8C/713/2012-72 uložil žalobcovi, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia zaplatil 1. súdny poplatok za o d v o l a n i e, ktorý je 20,- € a 2. súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisu odvolania urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ktoré tvorí súdny spis, a rovnopisu tohto odvolania doručovaného žalovanej, ktorý je 3,- €. Uviedol, že súdny poplatok ad 1. je vyrubený podľa položky 7a) sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. a žalobca má možnosť zaplatiť ho a) v kolkoch, na strane 2. tohto uznesenia súdny poplatok neprevyšuje sumu 300- €, b) v prospech účtu IBAN BIC SK77 8180 0000 0070 0015 9865 SPSRSKBAVS: 4242363514 KS 0558. Súdny poplatok ad 2 je vyrubený podľa položky č. 20a) sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. Súdny poplatok máte možnosť zaplatiť: a) v kolkoch, na strane 2. tohto uznesenia súdny poplatok neprevyšuje sumu 300- €, b) v prospech účtu IBAN BIC SK77 8180 0000 0070 0015 9865 SPSRSKBAVS: 4242363614 KS 0558. Žalobcu súd poučil, že ak sa poplatok v určenej lehote nezaplatí, bude ho súd vymáhať. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, žiadajúc odvolací súd, aby napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poznamenal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým je odôvodnenie (§ 169 ods. 1 OSP), neobsahuje žiadne dôvody, a to skutkové ani právne, ktoré viedli súd k vydaniu predmetného rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia ako dôvod na zrušenie uznesenia o uložení povinnosti zaplatiť poplatok za odvolanie podľa položky 7a) konštatoval v množstve vecí napr. Krajský súd v Žiline ako v konaní sp. zn. 8Co/295/2013. Konštatoval, že žalobcovi bol vyrubený poplatok vo výške 20,- eur za podané odvolanie, avšak tento poplatok sa podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej ako odvolanie, dovolanie a pod. Poukázal na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, čl. II k bodu 3, že žaloby sa budú spoplatňovať podľa Položky č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Podľa pozmeňujúceho návrhu k vládnemu návrhu zákona sa v nadväznosti na zrušenie vecného oslobodenia pri žalobách na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom navrhlo zaviesť paušálny súdny poplatok pre tieto žaloby vo výške 20,- eur, čím sa jednak čiastočne zohľadňuje účel vládneho návrhu a súčasne sa zlepšuje v porovnaní s vládnym návrhom prístupu k spravodlivosti v týchto veciach, pretože sa nebude vyberať poplatok podľa percentuálnej sadzby (položka 1), ale práve ako paušálny poplatok, ktorý je podstatne nižší. Dodal, že v predmetnej veci podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd teda nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, a preto nemal byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Vyššie uvedené

závery považoval za súladné s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, a to rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007. Taktiež ani v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Takýmto konaním súdu mu bola v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie súdu považoval za zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Poznamenal, že v § 1 zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Súdny teda vyberajú súdne poplatky za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú za návrh a za úkony štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov. V tejto súvislosti zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. S poukazom na uvedené, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákon č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu ako aj práva upraveného čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Súd je pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný čl. 2 ods. 2, a teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyše dodal, že podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012.

V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30.09.2012. Do 30.09.2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. S uvedeným sa stotožňuje aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 5 M Cdo 14/2007 z 30.06.2008 vyslovil názor, že spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania. V tomto prípade ide o zužujúci výklad, pričom Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom uznesení uvádza, cit. „Keďže zákon o súdnych poplatkoch ukladá povinnosti a pri výklade niektorých jeho ustanovení prichádza do úvahy nielen zužujúci, ale aj rozširujúci výklad, uprednostniť treba vždy ten výklad, ktorý je na prospech poplatníka.“ V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C/842/2012 zo dňa 16.10.2013 a uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/174/2012 zo dňa 03.01.2014. S poukazom na uvedenú právnu argumentáciu žiadal prvostupňový súd, aby s poukazom na ust. § 210a OSP tomuto odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady a ak tento postup prvostupňový súd nevyužije, žiadal odvolací súd, aby napadnuté uznesenie/výzvu v celom rozsahu zrušil bez náhrady.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej OSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z. z.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 219 OSP. Za nedôvodné považoval odvolací súd aj odvolanie žalobcu proti napadnutému uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 08.09.2014, č. k. 8C/713/2012-72.

Ad I.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012, teda v čase, kedy malo dôjsť k spôsobeniu škody (ďalej len citovaný zákon), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa ods. 2, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení do 31.12.2012, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, každý je povinný bez zbytočného odkladu na požiadanie príslušného orgánu, ktorý koná v mene štátu, písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre predbežné prerokovanie nároku.

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z.).

Podľa § 44 ods. 8 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“, alebo „EP“) v znení účinnom ku dňu podania návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie (ods. 9 citovaného ustanovenia).

Lehota 30 dní je procesnou a zákonnou lehotou. Exekučný poriadok neuvádza sankciu za jej prekročenie, a preto ju treba považovať za poriadkovú lehotu. Táto lehota je pre súd záväzná len do tej miery, že jej nedodržanie by mohlo byť označené za zbytočný prietah a jej podstatné prekročenie by sa prípadne mohlo skúmať v rámci disciplinárnej zodpovednosti konkrétneho sudcu.

Odvolačný súd zastáva právny názor, že súd prvého stupňa sa v dostatočnej miere zaoberal splnením resp. nesplnením rozhodujúcich predpokladov pre postup žalobcu podľa ust. zák. č. 514/2003 Z. z., pričom dospel k záveru, že žalobcovi postupom exekučného súdu žiadna škoda nevznikla, a ak by mu aj teoreticky nejaká škoda vznikla, žalobca nepreukázal, že sa tomu tak stalo z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o zámene exekútora. K týmto záverom rozhodujúcim pre zamietnutie žalobného návrhu odvolanie žalobcu nesmeruje a uvažovanie nad vhodnosťou alebo nevhodnosťou polemizovania súdu o limitácii dĺžky súdnych konaní zákonnými lehotami je pre záver súdu právne irelevantné. Keďže žalobca postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, v odvolaní nešpecifikoval a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden

takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je postupom, ktorým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 OSP).

Pokiaľ ide o námietku žalobcu poukazujúcu na to, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. podrobne upravujúceho podmienky, z ktorých možno vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu nie je možná, s touto je potrebné súhlasiť. Išlo by totiž o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. bolo do tohto právneho predpisu zavedené až zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013, a preto je priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy vzniknuté od 01.01.2013. To ale neznamená, aby súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania. V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že v prejednávanej veci nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu, alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré by prieťahy v konaní konštatovalo.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné. Zákonými predpokladmi vzniku nároku na náhradu škody podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nesprávneho úradného postupu, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Ak chýba čo i len jeden z týchto predpokladov zodpovednosť žalovanej vyplývajúca zo zákona č. 514/2003 Z. z. daná nie je.

Vzhľadom k tomu, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup exekučného súdu, potom sa súd prvého stupňa ani nemusel zaoberať znaleckým posudkom č. 1/2014 o výške vzniknutej škody, ktorý ani v tomto konaní žalobca súdu prvého stupňa nepredložil. Záverom odvolací súd poznamenáva, že žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nerozhodol o návrhu na prerušenie konania, avšak v spise sa nenachádza žiadny jeho návrh na prerušenie konania. Žiadne skutočnosti, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť správnosť uvedeného záveru a právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, a neodôvodňujú iné rozhodnutie o uplatnenom nároku. Za tohto stavu sa odvolací súd v súlade s vyššie uvedeným stotožňuje so skutkovou a právnou argumentáciou prvostupňového súdu. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Ad II.

Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o uložení povinnosti žalobcovi zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, aj toto rozhodnutie odvolací súd považuje za vecne správne, a preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Odvolací súd sa stotožňuje s napadnutým uznesením prvostupňového súdu a k námietkam žalobcu, že napadnuté uznesenie neobsahuje žiadne dôvody, preto je nepreskúmateľné, odvolací súd poznamenáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku, je súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti spočívajúce len v uvedení, že ide o súdny poplatok za podané odvolanie s uvedením konkrétnej položky sadzovníka súdnych poplatkov v konkrétnej veci a príslušných zákonných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 2 OSP a nenaplnia intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Podstatou súdneho rozhodovania je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv, a nie prepätý formalizmus pri koncipovaní súdneho rozhodnutia.

K námietke, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, ale spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie a dovolanie, odvolací súd dodáva, že tento právny názor žalobcu neberie na zreteľ ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch, a to § 2 ods. 4 tohto zákona, podľa ktorého poplatníkom je ten, kto podal odvolanie a ten, kto podal dovolanie, § 5 ods. 1 písm. a/, podľa ktorého poplatková povinnosť vzniká podaním odvolania a dovolania a § 6 ods. 2, podľa ktorého sa poplatok podľa rovnakej sadzby vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej a poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku. Výklad žalobcu je účelový, je v rozpore so zákonom i zámerom zákonodarcu a viedol by k záveru, že v podstate žiadne odvolacie konanie, prípadne dovolacie konanie by nepodliehalo súdnemu poplatku, keďže poplatková povinnosť za odvolanie, či dovolanie voči žiadnej žalobe v sadzobníku súdnych poplatkov uvedená nie je. Rozhodnutím súdu prvého stupňa nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku a použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku, pretože prvostupňový súd iba aplikoval ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch.

K argumentácii žalobcu v odvolaní s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 39/2007, odvolací súd uvádza, že z uvedeného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že pokiaľ nie je stanovená sadzba súdneho poplatku za určitý druh konania v sadzobníku, teda pokiaľ určité konanie nie je ako poplatkový úkon uvedené v sadzobníku, v rámci tohto konania nevzniká ani poplatková povinnosť za odvolacie konanie. V danom prípade však už v čase podania odvolania poplatková povinnosť za tento druh konania - žaloba na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, bola stanovená. K prechodnému ustanoveniu § 18ca odvolací súd ešte dodáva, že toto ustanovenie stanovuje, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012 sa vyberú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012. Keďže v danej veci bolo odvolanie podané dňa 30.07.2014, a v prípade uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 08.09.2014, č. k. 8C/713/2012-72 išlo o súdny poplatok za odvolacie konanie, teda tento opravný prostriedok bol podaný až po 30.09.2012, nešlo ani o úkon, ani o konanie začaté do 30.09.2012, preto ak súd prvého stupňa vyrubil žalobcovi za podané odvolanie súdny poplatok podľa položky 7 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov za všetky spojené veci, je jeho rozhodnutie vecne správne, preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Záverom odvolací súd poukazuje aj na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 k otázke vzniku poplatkovej povinnosti v odvolacom a dovolacom konaní, ak v čase podania žaloby bolo konanie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V tomto stanovisku najvyšší súd uvádza, že „Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.“ Ďalej sa v uvedenom stanovisku poukazuje na to, že „Občianske súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení pred 1. októbrom 2012 ex lege vecne oslobodené od súdneho poplatku. Zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších právnych predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 286/2012 Z. z.“), došlo k novelizácii zákona č. 71/1992 Zb., ktorou bolo s účinnosťou od 1. októbra 2012 vypustené ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k/ zákona č. 71/1992 Zb. Z intertemporálneho (prechodného) ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po tomto dni. Pri výklade tohto ustanovenia treba vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb.), ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 zákona č. 71/1992 Zb.) a ostatné pojmy používané v zákone č. 71/1992 Zb. Stanoviská a rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a súdov SR 1/2016. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý, alebo ak je v Sadzobníku ustanovený súdny poplatok za konanie a konanie začalo do 30. septembra 2012, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Ide o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity, avšak iba vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do uvedeného dňa (t.j. do 30. septembra 2012). V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 zákona č. 71/1992 Zb. podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom (podobne je to v prípade dovolania). Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembra 2012, i keď samotné konanie na súde prvého stupňa začalo do 30. septembra 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka v znení účinnom od 1. októbra 2012 sa za žalobu o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok vo výške 20 Eur. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb.). Poplatok podľa rovnakej sadzby sa ale vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Za dovolanie sa vyberá poplatok vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v Sadzobníku. Z uvedeného vyplýva, že sám zákonodarca pre poplatkové účely rozlišuje medzi konaním na prvom stupni a konaním odvolacím a dovolacím. Poplatková povinnosť za odvolanie (dovolanie) sa posudzuje v každom z týchto konaní samostatne, a to podľa právneho stavu platného v čase začatia odvolacieho (dovolacieho) konania.

Na opodstatnenosti právneho názoru, ktorý je vyjadrený v právnej vete tohto stanoviska, nič nemení skutočnosť, že pri položke 7a Sadzobníka nie je žiadna osobitná zmienka (poznámka) o platení súdneho poplatku za odvolanie a dovolanie. Ak totiž položka neobsahuje žiadnu poznámku, alebo v poznámke nie je zmienka o platení odvolania a dovolania, postupuje sa podľa § 2 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 5 ods. 1 písm. a/ a § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1992 Zb.“

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď si ich náhradu neuplatnil. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.